

Stéphane Arfi

Trei zile la Ierusalim

Traducere din franceză de
Ruxandra Chirină

Preludiu la fugă

Suntem cu două mii de ani în urmă, într-un străvechi regat din Orient a cărui capitală se numește Ierusalim; acolo trăiește un Tânăr fără seamăn.

Numele lui, Iosua, înseamnă în limba ebraică Cerul Mantuiește sau, literalmente, Cerul Ajută.

Înestrat cu o inteligență și o sensibilitate cu totul ieșite din comun, Iosua are o privire de o blândețe nespusă.

Dar în inima lui clocoțește o imensă furie împotriva lui Dumnezeu, cu alte cuvinte, împotriva Cerului.

Căci Iosua nu se multumeste cu această lege străveche proclamată de Cer ca alinare în fața nenorocirii: „Ca să trăiești fericit, iubește-ți aproapele ca pe tine însuți.” Asadar, iubirea, se spune, este unicul secret al fericirii.

Dar vă! Ce poate face iubirea împotriva egoismului, a lașițății, a abandonului, a umilinței, a cruzimii, a nedreptății? Ce face iubirea împotriva urii, a fărădelegii, a războiului, a sărăciei și, mai ales, a bolii și morții celor dragi?

Nu, gândește Iosua, trebuie să fie o altă lege, trebuie să existe un cuvânt mai frumos, mai virtuos, mai puternic

decât cuvântul *iubire*: trebuie să existe un cuvânt care ne face cu adevărat fericiti, în ciuda încercărilor vieții.

Astfel, fiindcă își dorește cu pasiune fericirea, pentru el și pentru omenire, Iosua vrea să afle acest cuvânt chiar de la Cer.

În vremea aceea, exista un singur loc unde se putea vorbi cu Cerul: Templul din Ierusalim, unde Cerul își manifesta prezența într-o încăpere tainică, numită Sfânta Sfintelor.

Atunci, mânat de acea logicăimplacabilă pe care o au copiii hotărâți, Iosua decide să fugă.

Fuga sa la Ierusalim va dura trei zile.

Până astăzi, nimenei nu a povestit ce a făcut Iosua în aceste trei zile.

E cu atât mai uimitor, cu cât această fugă, care a schimbat viața Tânărului excepțional, a schimbat în aceeași măsură viațile milioanelor de femei și bărbați care au venit pe lume după el.

ZIUA ÎNTRÂI

O inimă mâniaoasă

De la un capăt la altul al Ierusalimului răsună tânguirea unei goarne. Soarele roșiatic prevestește, în această primă dimineață de primăvară, o zi neobișnuit de căldă. Caravana Nordului va porni pe drumul de întoarcere. Mii de pelerini și-au părăsit taberele așezate pe coastele apropiatului Munte al Măslinilor și se pregătesc pentru lunga călătorie presărată cu primejdi, care, printre văi sălbaticie și munci prăpădioși, îi va duce acasă, în satele lor.

Fiindcă tocmai a împlinit doisprezece ani, Iosua nu mai e copil: a devenit bărbat. Așa spune Legea cerească. Așa se face că părintii lui i-au îngăduit să meargă singur în urma caravanei, împreună cu verii săi. Iosua se preface că e multumit. Dar adevărul e că vrea să rămână la Ierusalim. Se gândește de zile întregi la fuga aceasta. Căci Iosua e stăpânit de un singur gând: să-i vorbească Cerului. Doar ei doi. Față-n față.

Vrea ca Cerul să-i răspundă nemijlocit la întrebarea care nu-i dă pace: cum să ducă o viață fericită?

Și doar aici, la Ierusalim, va putea vorbi cu Cerul, căci își face simțită prezența în încăperea tainică a Mareului Tempel căreia i se spune Sfânta Sfintelor.

Iosua își ridică privirea spre fortificațiile ce încorăță Orașul Sfânt.

Se spune că trebuie să vezi Ierusalimul o dată în viață, căci altfel nu poți cunoaște frumusețea.

Și totuși, Iosua nu vede frumusețea Ierusalimului.

Nu vede decât o mare grămadă de pietre vechi și trufașe care, într-o bună zi, se vor prăvăli unele peste altele dacă lumea nu se va schimba; dacă nedreptatea va zdrobi mai departe viață; dacă Cerul, care poate îngheța soarele și aprinde luna cu un singur cuvânt, îi va lăsa mai departe pe oameni pradă suferințelor, durerilor și disperării.

Iosua poate fi lesne deslușit între pelerinii care se pregătesc de drum: după talia înaltă și suplă (e mai degrabă mare pentru vârsta lui) și după buclele bălaie care-i dau înfățișarea unui leu Tânăr.

E înconjurat de verii lui și de câteva verișoare încântătoare de farmecul tulburător răspândit de acest frumos chip serios, luminat de o privire atât de blândă, încât pare să vadă ceea ce nu vede nimeni: misterul lucrurilor. Alături de Iosua stă Iohanan, văruл sau preferat, doar puțin mai mare ca vârstă, însă mult mai mare ca înfățișare și mult mai zbuciumat, care dă din mâini de parcă ar fiāă văzduhul.

Iohanan nu trăiește decât pentru a sluji Cerul, de la care așteaptă, cu fervoare, să pedepsească oamenii, după părearea lui cu toții păcătoși, cu toții necinstiti, cu toții desfrânați; și să-i pedepsească în modul cel mai crunt: cutremur, furtună și potop care să aducă sfârșitul lumii — „Cerul are de unde să aleagă”, spune adesea Iohanan.

Puține dintre cele pământene îi sunt pe plac lui Iohanan. Dar pe văruл său Iosua îl iubește ca pe un

frate. Și îi place totul la el. Îi admiră dezgustul față de trufia bogăților și a preoților; pasiunea arătoare cu care Iosua ocrotește femeile și fetele (a crescut printre ele și le înțelege durerile), dar și ființele pe care nimeni nu cetează să le ocrotească: animalele și florile, mai ales florile numite vardaș, acele frumuseți trandafirii cu pistilul de un alb strălucitor, a căror mireasmă delicată stârnuie, fapt nemaiînomenit, multă vreme după veștejirea lor. Dar aceste flori vardaș sunt culese fără rușine, iar zilele lor sunt scurte cu cruzime, spre deznaștejdea lui Iosua.

Iohanan iubește mai presus de toate furia ce clocoște în inimă lui Iosua; acea furie nemărginită, năvănică; acea furie care va primi ca răspuns mânia cea mare a Cerului, sfârșitul lumii, după cum este încredințat Iohanan.

Dacă Iohanan crede în acest lucru imposibil — că furia unui copil ar putea declanșa mânia Cerului —, este pentru că știe secretul lui Iosua.

E o taină cumplită pe care Iosua o poartă pe umeri.

Atât de cumplită, încât cine o cunoaște nu poate nici decât dragoste deplină pentru flăcăul acesta; nu poate decât să se mire cum de a rămas el cu mintea întreagă, căci nu îi e îngăduit să-i mărturisească nimănui taina, nici măcar celor apropiati.

Este al treilea an în care Iosua vine cu familia la Ierusalim. De astă dată, pentru Pesah.

Pesah e o mare sărbătoare.

Iosua iubește sărbătoarea aceasta mai mult ca pe oricare alta, căci celebrează întoarcerea la libertate, sfârșitul robiei pentru poporul său care fugea, cu o mie de ani în urmă, din marea împăratie a Egiptului.

Însă cele șapte zile de bucurie și îmbrățișari au trecut, iar sărbătoarea Pesah s-a sfârșit. Deznădejdea și-a reluat locul în viața mărunță de zi cu zi. Poporul lui Iosua simte iarăși lipsa libertății. Este iarăși în robia unei mari împărații, cea română de astă dată, care asuprește prin impozite, prin biruri și prin legi barbare ținutul ocupat cu armatele, care impune prin forță un singur fel de a gândi, o singură monedă, precum și cultul negoțului fără stăvilă, ca singur crez.

Preotii Marelii Tempulu din Ierusalim, îngrijindu-se să și păstreze onurile și privilegiile dăruite de împăratie, veghează asupra poporului, nu cumva să se răscole.

Una ca asta, susțin ei, ar aduce pedepse sănătoase din partea stăpânitorilor și, poate, chiar exilul, călătoria săită spre uitare.

Firește, răzvrătire există. Dar este a fanaticilor religioși, sicarii (numiți astfel căci poartă un pumnal încovoiat, *sikar*); ca să-i alunge pe romani, aceștia ucid soldați, funcționari de rang înalt și oameni din popor care slujesc dușmanul, răspândind teama zi de zi.

Iată de ce, încă din zori, preoții Mareului Templu, însotiti de slugi înmormântați cu bastoane, cutreieră Orașul de Jos, ca să-i fugărească pe acei copii ai străzii care, înzestrăți de sicarii cu pumnale, amenință să îmjunghi pe oricine se înfrâțește cu stăpânitorii.

Ca să pună capăt neorânduielui, regele Arhelaus, succesor și fiu al regelui Irod cel Mare, le-a poruncit preoților să-i găsească pe acești tineri care seamănă groaza și să-i arunce în temniță înainte ca soldații romani să-i pedepsească aşa cum îi pedepsesc pe sicari, biciuindu-i vreme de câteva ceasuri în văzul lumii și pironindu-i pe cei mai înversunați de bârme din lemn, cu brațele desfăcute, până la moarte.

La poalele Ierusalimului, caravana se urnește în sfârșit.

Pornește în mare călătorie către nordul regatului. Profitând de norul de praf ce se ridică deasupra familiilor de pelerini, Iosua se pierde din ochii verilor săi, mai ales din ai lui Iohanan, pe care tocmai îl caută un grup de flăcări ca să cânte din toți rărunchii rugăciuni, ceva mai departe de șuvoiul pelerinilor.

Iosua privește împrejur. Nimeni nu-i dă atenție. Inima lui, inima aceasta atât de mânoasă, inima aceasta de copil care va deveni curând bărbat, inima aceasta ce caută cu înflăcărare adevărată fericire, acea fericire care să dămnuie în ciuda necazurilor vieții, inima aceasta bate să-i spargă pieptul.

Dorința de a fugi s-a prefăcut în teamă. Cum ar putea fi altfel? Ierusalimul e un oraș imens, iar primejdia pândește la fiecare colț de stradă. Să-si părăsească părintii, lipsit de bani, lipsit de hrană, lipsit de orice altceva afară de curajul său înseamnă un salt terifiant în necunoscut.

Iosua nu e însă nechibzuit pentru întâia dată.

***

I-4

Ultima oară a fost acum trei ani, când venise o toamnă atât de vîjelioasă, încât preotul satului pusese să se taie ramurile bătrânlui sicomor, pe care nădăduia să-l scape astfel de o moarte sigură.

Iosua se împotrîvise din toate puterile, însă fără folos. Îl auziseră strigând o noapte întreagă, plânând cu lacrimi fierbinți: „I-au tăiat brațele! I-au tăiat brațele!” A doua zi în zori, din ramurile sicomorului cursese un ulei gros, ce mânjise în roșu vesmîntele sătenilor care se apropiau prea mult de copac. Spaima fusese atât de mare, că preotul hotărâse să le dea pace copacilor și arbuștilor din sat, măcar pentru o vremе.

Însă Iosua ceruse să fie cruceat și florile de vardah pe care le îndrăgea atât de mult și care trăiau atât de puțin, fiind culese fără rușine.

Dar preotul refuzase scurt.

În semn de protest, băiatul se zăvorâsă în micul tem- plu din sat, pironind cu dibăcie (nu degeaba era ucenic tămplar) o scândură groasă de-a curmezișul ușii.

Iosif, tatăl lui Iosua, rușinat că fiul cutezase să facă una ca asta în lăcașul sfânt, îi poruncise să deschidă ușa, sau urma să fie pedepsit cu asprime. Dar niciuna dintre amenințările părintești nu dăduse roade.

Dârzenia lui Iosua fusese chiar și mai mare: „Deschid numai dacă preotul o să cruce florile de vardah!”, spusese flăcăul cu îndrăzneală.

Miriam, mama lui Iosua, încercase atunci să-l îndu- plece pe preot, căci știa că, dintr ei doi, fiul ei era cel mai hotărât.

Dar nu izbutise nicicum: preotul spusese că îi îngădu- ise și asa prea multe flăcăului neobrazat, care se amesteca fără încetare în viața oamenilor mari. Nu ceruse Iosua

într-o zi să fie pedepsită soții care-și bat nevestele? Dacă e să fie aşa, de ce n-am cere consumămantul femeilor pe care le mărităm? îi răspunse atunci preotul, din căte-șि amintea. De ce nu le-am îngădui să folosească banii fa- miliei? Sau chiar să studieze Legea Cerului?

Ziua trecuse, se lăsase seara, iar Iosua deschisese ușa templului chiar în clipa în care preotul, învins, se învoise să cruce florile de vardah.

— Ce va cere acest mic împielităt data viitoare? Să ocrotim pietrele? Ar fi în stare! ocărâse preotul furios, întorcându-se la rugăciunile lui.

Iosif își ceruse umil iertare pentru purtarea fiului său, dar preotul dăduse sentință, întorcându-se înspre el:

— Vreme de un an, nu-i mai îngădui lui Iosua să calce în templu. Va învăța mai târziu Legea Cerului.

Iosif dăduse să-i mulțumească preotului pentru această izgonire îndrepărtăță, o pedeapsă mult mai blândă decât ar fi meritat fiul său, dar Iosua nu-i lăsase răgaz. Cu brațele încruzișate, mândru cum nu-i era îngăduit să fie la vîrstă lui fragedă, băiatul cu părul bălai îi ținuse piept preotului:

— Cu atât mai bine, am să învăț Legea singur. N-am nevoie de un preot care să mijlocească între mine și Cer!

Așadar, în această primă zi de primăvară, în vreme ce se frământă în fața meterezelor Ierusalimului, iar ca- ravana înaintează agale pe drumul de întoarcere către nordul regatului, Iosua are aceeași dârzenie ce I-a făcut să se zăvorâscă în templul din satul lui.

Nimic nu-l va împiedica să fugă.

N-au însemnatate nici primejdile, nici grijile părintilor săi; el nu se va întoarce acasă.